

Thorvald Staunings tale ved mindehøjtideligheden for dem der døde på havet

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

12. juni 1930

Sted

Ved Søfartsmonumentet på
Langelinje

Omstændigheder

Taletitel: De, der blev derude

De, der blev derude

I nogle Minutter vil vi paa denne Sommeraften dvæle i Mindet om dem, der blev derude. Her ved Monumentet til Minde om de Søfolk, der under Udøvelsen af Fredens Gerning satte Livet til under den store Krig, samles en Kreds, der direkte eller indirekte stod de faldne nær eller har Forbindelse med Skibsfarten, og derfor har noget at takke for og Minder at frede om.

Vi samles for at dvæle i Mindet om Folk, der gjorde deres Pligt, arbejdede i deres Lands Tjeneste og blev revet bort af Naturens vældige Magt.

Vi tænker paa dem, der fandt deres Grav paa Havet, da Krigen rasede udenfor vore Døre. Opretholdelsen af vor Skibsfart, vor Eksport og fornøden Varetilførsel var uhyre vigtig for Land og Folk. Men Krigen rasede derude. Miner og Undervandsbaade sattes ud for at hindre Samkvem med de krigsførende, og dog maatte vore Søfolk ud, det gjaldt Livet, Eksistensen, store Værdier. — Det blev foreholdt vore Sømænd, at Land og Folk vilde komme i store Vanskeligheder, hvis Skibsfarten helt maatte ophøre. *Og de gik ud*, Unge og Gamle, Familiefædre og haabefulde Sønner, og hver Gang de drog bort, vidste de, at de havde Døden for Skibets Bov. De fleste kom igennem, men mange blev derude og efterlod sig Hustruer, Børn, Forældre, for hvem Tabet var stort og smerteligt — selv om vi alle ved, at Døden skal komme en Gang.

Det var de Aar; men ogsaa i Fredstid kræver Søen sine Ofre og i vor Tid ogsaa

Luften.

Skibsfarten hører til Menneskenes Fornødenheder. Siden Vareudvekslingens første Dage har Skibsfarten faaet sin store og blivende Betydning, og vort Land, der er omgivet af Havet, var henvist til at yde sin Indsats i den internationale Skibsfart. Vi har en anset og pligtopfyldende Sømandsstand, og vi har en Historie, rig paa Minder om smukke Bedrifter, men vi har ikke undgaaet ogsaa at faa Minder, der smerter og brænder.

Vi maa i denne Stund tænke paa Skoleskibet, der forsvandt. Hundrede unge Mænd drog ud for at lære, og de forsvandt sporeløst under Kampen med løsslupne Naturkræfter.

Vi maa tænke paa Hjemmene, paa Forældrene, der mistede deres kære Dreng, vi yder vor Medfølelse, men vi ved, at det er en yderst ringe Erstatning.

Vi tænker paa Sømandene, der overfaldes af ondt Vejr, paa den ærefulde Kamp mod Stormen, og vi føjer *dem* ind i Mindekransen, der bukkede under i kampen og blev derude.

Vi tænker paa Fiskerne, der i deres smaa Baade drager ud fjernt fra Hjemmet for at hente op fra Havets Dyb det, der skal give Brød og Husly for Fiskeren, hans Hustru og Børn.

Og vi mindes Beretningerne om Stormen, der rejste sig og hindre de Fiskeren i at søge hjem i Havnen. Vi mindes Bedrifter udøvet af den ene Baads Besætning overfor den anden. Og vi mindes vore Redningsmænds fortjenstfulde Arbejde for at fra vriste Søen dens Bytte, et Arbejde, der ogsaa har kostet Liv.

Og i den nye Tid, da Luften er taget i Besiddelse for den hastende Menneskehed, har vi oplevet sørgelige Tab. — Tab, der altid følger Forsøgene og ydes i kommende Slægters Interesse.

Hvad vi end tror om Liv og Død, saa ved vi, at Sorg og Savn har fulgt Tabene af vore Landsmænd. Ingen kan yde fuld Erstatning for Tabet af Menneskeliv, men vi — d. v. s. Samfundet — skylder at gøre det mest mulige for at mildne det, hvor Tabet føles, og vi maa fortsat bestræbe os for at udøve alt det, der er muligt til Sikring af Menneskeliv. Gerningen paa Søen er farefuld, den maa derfor

kunne kræve alt, som Mennesker kan skabe til Sikring, og dette Krav maa Samfundet opfylde.

Saa dvæler vi da i Mindet om Landsmænd, der faldt under Udøvelsen af deres Gerning. De var lige kære for Landet, Kaptajnen, Matrosen og Skibsdrengen. Vi skylder dem alle Tak for deres Indsats, og vi ved, at de alle efterlod en eller flere, der har Krav paa Medfølelse i den dybe Sorg.

Gid alle vil gøre deres Pligt i Fremtiden, baade de, der har Ansvaret for Skib og Udrustning, og de, der paatager sig en Gerning i det farefulde Erhverv. — Og saa:

Æret være Mindet om dem, der blev derude.

Kilde

Stauning, Th. (1931). Tanker og Taler: Et Billede af 25 Aar i det offentlige Liv. København og Oslo: Jespersen og Pios Forlag

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Første verdenskrig 1914-1918, Mindetale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thorvald-staunings-tale-ved-mindehojtideligheden-for-dem-der-dode-pa-havet>